

نشانه - معناشناسی روایتی شطح گونه از کتاب معارف بهاءولد

صدیقه نصری^۱ محمدرضا نصر اصفهانی^{۲*}
اسحق طغیانی اسفرجانی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۶/۰۲

چکیده

دانش نشانه‌شناسی پس از طرح نظریات فردینان دوسوسور، از مهمترین کلیده‌های تحلیل مباحث زبانی روایات و متون به حساب می‌آید. تحلیل‌های نشانه-معناشناسی در حوزه روایات ادبی، هنری و عرفانی و اساطیری نیز می‌کوشد تا مدلول‌ها و مفاهیم ذهنی و تجربیات عرفانی روایت‌گران را مورد بحث و تحلیل قرار دهد. روایت مکاشفه بهاءولد عارف بزرگ سده ششم هجری قمری و پدر و استاد بزرگترین شخصیت عرفانی منظومه‌های عارفانه، مولانا جلال‌الدین رومی، حکایت از آن دارد که سالک راه حق پس از قرار گرفتن در مقام جستجوگر خداوند می‌تواند به جلوه‌هایی از عالم غیب دست یابد که با بسط وجود و هویت انسانی او همراه است. مسأله بسط وجود به لحاظ نشانه-معناشناسی هم مفهومی است از فروریختن قالب‌های اولیه وجود سالک و هم صیروت و شدن او را در جریان وجودی و متافیزیکی همراه با بودنی در ساحت غیب تعیین می‌کند. پژوهش حاضر بیانگر این دستاورد است که مکاشفات عارفان، تنها تحولی در ساحت ذهنیت و مفاهیم زبانی نیست بلکه بیانگر تغییر وجود، بسط و سعه من عارفانه و شدن دوباره سالک نیز هست.

واژگان کلیدی: نشانه‌شناسی، معناشناسی، روایت، مکاشفه عرفانی، صیروت و شدن عارفانه، بسط وجودی.

۱. دانشجوی دکتری ادبیات فارسی، گرایش حماسی دانشگاه اصفهان، ایران.

۲. دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اصفهان، ایران. (نویسنده مسؤول)

۳. استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اصفهان، ایران.